

“STU 2.0”

Uddannelsesforbundets politik på den Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)

Ifølge lovgivningen om særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse fra 2007 har alle unge, uanset funktionsniveau, ret til at tage en ungdomsuddannelse- også selvom de ikke kan leve op til kravene i det ordinære ungdomsuddannelsessystem. En særlig tilrettelagt uddannelse med fokus på en håndholdt og individuelt tilrettelagt indsats. STU er på mange måder en enestående uddannelse med mulighed for et inkluderende ungefællesskab til en gruppe unge, som ellers har få tilbud.

En evaluering af uddannelsen fra 2017 konkluderer helt overordnet, at mange af målsætningerne med uddannelsen er opfyldt. Grundlæggende, så styrkes både trivsel, sociale, personlige og faglige kompetencer hos de elever, der er i gang med, eller har taget uddannelsen. Men evalueringen viste også, at STU står tilbage med nogle udfordringer omkring overgange og frafald, transparens og brugerindflydelse i forbindelse med visitation, kvalitet i tilbud m.m. I 2018 iværksatte Undervisningsministeriet efterfølgende en benchmarkundersøgelse og fik udarbejdet et best practice katalog, der blev præsenteret i januar 2019. Evalueringen viste tydeligt, at der er stor variation i de enkelte kommuners praksis og succes på dette område. Forskelle, der i høj grad tydeliggør et øget behov for at styrke centrale dele af STU'en.

Uddannelsesforbundet mener, at:

- Valgfriheden mellem forskellige tilbud, der passer til den unge, skal øges, blandt andet via oprettelse af en STU portal
- Frafaldet på STU skal reduceres og overgangen til andre tilbud eller job skal forbedres
- Der skal udvikles en to-årig overbygning til STU'en for de unge, der ikke kan tage en FGU efterfølgende
- Kvalitetsudvikling og tilsyn skal forbedres gennem centralt tilsyn, og nationalt fastlagte kvalitetsparametre
- Undervisningen på STU skal foretages af kvalificerede lærere i gode pædagogiske og didaktiske miljø

Valgfriheden mellem forskellige tilbud, der passer til den unge, skal øges, blandt andet via oprettelse af en STU portal

Ifølge evalueringen har mange af de unge i STU målgruppen ikke indflydelse på valg af uddannelses tilbud. Ofte tilbydes kun én mulighed- og ofte kun kommunens eget tilbud. Muligheden for et friere valg – og et valg mellem flere tilbud bør styrkes.

Uddannelsesforbundet støtter, at der fra central side udvikles en egentlig STU-portal eller anden platform, som med relevant, brugbar og nyttig information sikrer et samlet overblik over landets STU-tilbud. Samtidig bør alle STU-uddannelser være beskrevet tydeligt på UG.dk. Derigennem kan de unge i samarbejde med forældre, sagsbehandlere eller studievejledere få overblik over de samlede muligheder for STU på samme vilkår, som kommende elever på de almene ungdomsuddannelser kan.

Frafaldet på STU skal reduceres og overgangen til andre tilbud eller job skal forbedres

25 procent af de unge afbryder deres uddannelse, og hovedparten fortsætter ikke til anden uddannelse eller beskæftigelse. Der bør arbejdes målrettet for at minimere frafaldet, specielt set i lyset af, at unge i målgruppen for STU ikke har mange andre uddannelsesmuligheder inden for rækkevidde. Uddannelsesforbundet anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet foretager en mere dybdegående analyse om årsagerne til frafald, og at der på den baggrund udarbejdes en forebyggende national frafaldstrategi.

Overgangen til livet efter STU'en halter også. Ifølge evalueringen tilkendegiver 24 % af forældrene utilfredshed med overgangsfasen og oplever, at de selv skal agere sagsbehandler og sikre sammenhæng og koordination i deres børns uddannelsesliv. Alt for mange afsluttede STU elever kastes uforberedt og uden støtte ind i en jobcentervirkelighed, som fungerer på helt andre præmisser end det undervisningsunivers, de kommer fra. Uddannelsesforbundet støtter evalueringens anbefalinger omkring, at en tidlig inddragelse af jobcentre bliver sikret og styrket i en eksisterende lovgivning, og at der senest 6 måneder inden afslutning på uddannelsen udarbejdes en handleplan for den unges videre forløb med tæt inddragelse af den unge selv og relevante parter omkring den unge.

Der skal udvikles en to-årig overbygning til STU'en for de unge, der ikke kan tage en FGU efterfølgende

STU-elever er en af de allermest sårbare grupper, vi har, når det handler om uddannelse. Disse unge har mange udfordringer og derfor behov for både støtte og tid til udvikling. Det er derfor også relevant at drøfte deres mulighed for yderligere uddannelse efter STU'en. En del unge har mulighed for at fortsætte på den Forberedende Grund Uddannelse (FGU), men rigtig mange har udfordringer i en sådan grad, at der er behov for andre efterfølgende uddannelsesforløb. Uddannelsesforbundet anbefaler, at der udvikles en to-årig overbygning til STU'en, der sikrer de unges mulighed for mere end tre års uddannelse i lighed med andre uddannelsessøgende. Erfaringer fra Glad Fondens projekt omkring en toårig flexuddannelse til målgruppen bør indgå i overvejelserne.

Kvalitetsudvikling og tilsyn skal forbedres gennem centralt tilsyn og nationalt fastlagte kvalitetsparametre

STU-området er præget af en stor mangfoldighed af udbydere. Den mangfoldighed er vigtig og et centralt element i sikringen af det individuelle tilbud. Men der er behov for at fokusere mere systematisk på at udvikle og understøtte god kvalitet.

På nuværende tidspunkt er der mange forskellige opfattelser af kvalitet, der gør sig gældende. Det er uholdbart i længden og kan bidrage til underminering af tilliden til uddannelsen.

Uddannelsesforbundet anbefaler, at der udvikles en fælles kvalitetsmodel, der kan bidrage til en mere systematisk og gennemsigtig beskrivelse af fagligheden og kvaliteten, uden at miste mangfoldigheden. Erfaringer fra kvalitetsmodellen fra socialtilsynet, der, med flere tusinde aktører, har en større kompleksitet, end de 250-400 STU aktører, bør inddrages. Ligeledes bør perspektiver fra STU udbydere, lærere, brugerrepræsentanter og interessenter inddrages.

God uddannelse koster, men STU området er kendetegnet ved, at den aktør, der giver det billigste tilbud oftest får opgaven. Dette har store konsekvenser for kvaliteten i tilbuddet til den unge. Uddannelsesforbundet anbefaler, at Børne- og Undervisningsministeriet fastsætter nationalt dækkende kvalitetsparametre som en ramme for prisfastsættelse af en STU opgave. Det er vigtigt at prisfastsættelsen er differentieret på en måde, der tager højde for den enkelte elevs reelle ressourcebehov på STU institutionen. Formålet er at sikre en høj standard af alle STU tilbud i landet.

Undervisningen på STU skal foretages af kvalificerede lærere i gode pædagogiske og didaktiske miljø

Undervisningskvaliteten på STU'en skal være et centralt element i den fælles kvalitetsmodel. Unge på STU bør undervises af kvalificerede lærere i teams i et pædagogisk og didaktisk miljø af en tilstrækkelig størrelse, der sikrer høj faglighed og fleksibilitet i undervisningen. Det er vigtigt, at lærergruppens kompetencer udvikles, herunder den løbende opkvalificering, specielt indenfor det specialpædagogiske område med fokus på relationsarbejde med den unge. I forlængelse af dette foreslås det på sigt, at der findes fælles løsninger og midler til efteruddannelse af lærere

STU området er kendetegnet ved at være et uorganiseret "cowboy-land" med skoler med private overenskomster, og mange uden en overenskomst. Som et centralt element i et kvalitetsløft af STU, er det helt centralt at lærerne og andre faggrupper arbejder under ordnede forhold med en overenskomst. Det er vigtigt at anerkende STU underviserens specialpædagogiske faglighed og værne om dennes professionelle tilgang. Uddannelsesforbundet vil fortsat arbejde for overenskomster til underviserne på STU-tilbuddene.